

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/233
KARAR NO : 2021/279
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A.A.A.
Vekili : Av. C.A.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. A.N.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, davacının 05/05/2016 tarihinde 40 ... plakalı aracı ile seyir halindeyken, yola dökülen mıcır nedeniyle aracının kayması sonucu direksiyon hakimiyetini kaybetmesi ve aracın devrilmesiyle yaralandı ını; aracının hasar gördü ünü; kaza tespit tutana ına göre kazanın meydana gelmesinde yolun bakım ve gözetimini yapmaması, gev ek zemin i aret levhası koymaması nedeni ile davalı kurumun kusurlu oldu unu; kusur ve hasar tespitinin yapıldı ını, hasar ve tamiri için 3.550 - 4.500 TL arası bir bedel belirlendi ini; aracın kaza mahallinden ta nınma ücretinin ise 200 TL oldu unu, araçtan mahrum kaldı ı süre için ayrıca 100 TL daha zarara u radı ını ileri sürerek, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla 3.800 TL maddi tazminatının olay tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Kaman Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/11/2018 tarihli ve E.2018/102, K.2018/319 sayılı dosyasında, somut olayda husumet yöneltlen idarenin sorumlulu unun tespiti ve buna ili kin hüküm kurma yetki ve görevinin idari yargıda olması, görev konusunun dava artı olması, davanın her a amasında Mahkemece resen gözetilmesi gerekti i dikkate alınarak davanın yargı yolu açısından usulden reddine karar vermek gerekti i gerekçesiyle, davanın 6100 Sayılı HMK'nın 114/1-b maddesi gere ince yargı yolu caiz olmadı ından, HMK'nun 115/2 maddesi gere ince dava artı yoklu undan usulden reddine karar verilmi , bu karara kar ı davacı vekili istinaf isteminde bulunmu tur.

3. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesinin 04/04/2019 tarihli ve E.2019/837, K.2019/657 sayılı dosyasında, somut olayda, davalı tarafın, yolun kullanımını bakım çalı masına uygun ekilde düzenleyerek ve gerekli i aretlemeleri yaparak sa lama yükümlülü ü

bulunmasına rağmen, bu yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirmemesi nedeniyle hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davada, uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yolunun görevli olduğu gerekçesi ile HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince davanın usulden reddine karar verilmesi usul ve yasaya uygun olup, davacı vekilinin bu yöndeki istinaf isteminin reddine karar verilmesi gerektiği; ancak, hüküm ile birlikte davalı taraf lehine 2.180 TL vekalet ücreti takdir edildiği; somut olayda, dava de erinin 3.800 TL olduğu, takdir edilmesi gereken vekalet ücretinin karar tarihi itibarı ile yürürlükte bulunan AAÜT'sinin 7/2. maddesine göre belirlenmesi gerektiği, anılan maddeye göre, davanın "dava artı yokluğundan" reddine karar verilmesi halinde, davanın görüldüğü mahkemeye göre tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde yazılı miktarı geçmemek üzere, üçüncü kısımda yazılı avukatlık vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği; yani dava de erinin %12'si üzerinden 456 TL vekalet ücreti takdir edilmesi gerekirken, 2.180 TL vekalet ücreti takdir edilmesi hatalı olduğundan, davacı vekilinin istinaf isteminin vekalet ücreti yönünden kabulüne, yerel mahkeme kararının kaldırılmasına, istinaf konusu yapılmayan kısımlar baki kalmak üzere, HMK'nın 353/1-b,2,j maddesi gereğince yeniden esas hakkında hüküm kurulmasına karar verilmesi gerektiği; davacı vekilinin istinaf talebinin kabulü ile; Kaman Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen 22/11/2018 tarihli ve E.2018/102, K.2018/319 sayılı kararının kaldırılmasına, HMK'nın 353/1-b-2.maddesi uyarınca esas hakkında yeniden karar verilmesine, buna göre; davanın, 6100 Sayılı HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK'nın 115/2 maddesi gereğince dava artı yokluğundan usulden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Yozgat İdare Mahkemesinin 08/03/2021 tarihli ve E.2019/313 sayılı dosyasında,** davanın 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve İle Hakkında Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince bu konuda karar verilmeye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, araçları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurumları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışmaları usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

7. 2918 sayılı Kanun'un, "*Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri*" başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden gerekli düzenleme ve iyileştirmeleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,

b) Tüm karayollarındaki iyileştirme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç teknolojilerine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

- e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, ç i leri Bakanlı ının uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,
- f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,
- g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,
- h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,
- i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)
- j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,
- k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,
- l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlü ünü görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,
- m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,
- n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,
- o) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve ehircilik Bakanlı ının görü ü alınarak, trafik güvenli inin ve teknik ko ulların sa landı ı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,
- p) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Trafik güvenli inin ve teknik ko ulların sa landı ı yerlerde, banketleri bisiklet eridi olarak i aretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,
- r) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.
- (Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)"

8. Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilen i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir."

9. Aynı Kanun'un Geçici 21. Maddesi öyledir:

"Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz."

B. Yargı Kararları

10. 2918 sayılı Kanun'un 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı in çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı in çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hakim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava; meydana gelen trafik kazası neticesindeki zararın, davalının kusuru nedeniyle olu tu undan bahisle, tazmini istemiyle açılmıştır.

14. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde değildir.

15. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin iptal edilen kararı gözden geçirilmiştir, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yozgat İdare Mahkemesinin bahsi vurusunun kabulü ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesinin 04/04/2019 tarihli ve E.2019/837, K.2019/657 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yozgat İdare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesinin 04/04/2019 tarihli ve E.2019/837, K.2019/657 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARAR OYU ve OY ÇOKLUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
İkram
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bürol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

darenin kendi kurulu Kanunu'nda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme, trafik güvenli ini sa lama ekinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumlulu unun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyu mazlı ın, özel hukuktaki araç i letenin hukuki sorumlulu undan de il, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmedi i, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu i letildi i, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulundu u iddiasından kaynaklanması kar ısında uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN